

OP

NAISTÖÖLINE

JA

NAISKOLHOOSNIK

№ 6 (61)
J U N I
1 9 3 4

SISUKORD:

Poliitiline osa:	Lhk.
1. <i>A. Motorina.</i> — NSV Liit saab sotsialistliku külluse maaks	1
Ilukirjanduse osa:	
2. <i>Salme K.</i> — Lilled (ainetel)	4
Põllumajanduse osa:	
3. <i>J. Savitauk.</i> — Kõõgivilja kasvatusest (järg)	9
4. <i>S. K.</i> — Mõned näpunäited toailledede kasvatamises	10
Sõnumid:	
5. <i>N. Kuusk.</i> — Sotsialistliku võistluse lepingute järelvaatus Volossovo raioonis	11
6. <i>L. Meister.</i> — Kingissepa raiooni naislööklased — sotsialistliku lepingu eeskujulikud täitjad	12
7. <i>Netty.</i> — Naistöö V. Kingissepa nim. E. T. Haridusmajas 1933/34. talvisel hooajal	12
8. „ <i>Punase Risti</i> “ liige. — Leningradi naisseltsilised eestlased sotsialistliku isamaa kaitset kindlustamas	14
9. Moed	16
10. Üleskutse	17

№ 6

(61)

NAISTÖÖLINE

JA

NAISKOLHOOSNIK

JUUNI

1934

NSV LIIT SAAB SOTSIALISTLIKU KÜLLUSE MAAKS

Teise viisaastaku plaani suurepärasus seisab selles, et Nõukogude maal, kus juba nüüd on saavutatud suuri edusamme töötavate hulkade elutaseme tõstmises, saab kindlustatud tööliste ja kolhoosnikude heaolu veel kiirem tõus, töötasu tuntav reaalne kasv, töötavate hulkade tarvitasetaseme tõus 2—3 korda.

Sm. Stalin oma aruandes partei XVII kongressil ütles: „*Parasiitideklasside likvideerimine tõi inimese poolt inimese kurnamise ärakadumisele. Töölise ja talupoja töö on vabastatud kurnamisest. Sissetulekud, mida kurnajad rahva tööst välja pressisid, jäävad nüüd töörahva kätte ja nad kasutatakse ära osalt valmistuse laiendamiseks ning uute töörahva salkade tõmbamiseks valmistusse, osalt — tööliste ja talupoegade sissetulekute tõstmiseks.*“ Parasiitlikkude klasside ja parasiitliku tarvitamise likvideerimine tõi rahva sissetuleku ennenagemata kasvu tempode juurde NSV Liidus. 1933. aastal tõusis meie maal rahva sissetulek 50 miljardi rublani ja suurenes, võrreldes 1927—28. aastatega, kahekordselt, jättes kaugele maha tsaari Venemaa, kus rahva sissetulekute kasv võrdus 2,5 ja 3 protsendile, ja isegi mitte ainult tsaari Venemaa, vaid ka esirinnas sammuvad kapitalistlikud maad, nagu Am. Ühendriigid, kus sõjaeelse arenemise paremate aastate rahva sissetulekute igaaastase juurdekasvu protsent võrdus kaheksale.

Kõik see lõi niisugused tingimused, mis võimaldasid NSV Liidus täielikult likvideerida tööpuuduse 1930. aastaks. Tööliste ja teenijate arv 11,59 miljonist 1928. aastal tõusis kuni peaaegu 22 miljonini 1933. aastal.

Tööliste ja teenijate töötasu fond suurenes 8,16 miljardist 1928. aastal kuni 34,28 miljardini 1933. aastal, aga ühe töö-

lise ja teenija aasta keskmine töötasu suurenes 703,4 rublast kuni 1567 rublani, s.o. rohkem kui kaks korda... Tööliste ja teenijate sotsiaalse kinnitamise fond suurenes 1 miljardist 810 miljonist 1930. aastal kuni 4 miljardi 610 miljonini 1933. aastal.

Kõik need miljardid läksid täielikult arstiabi, abiandmise, pensioni, sanatoorse puhkamise peale, suurendades samaga reaalselt töötasu, tõstes töötavate hulkade heaolu ja kultuuri taset. Peale selle on väga suuresti kasvanud elumajade ehituste fond, mis kasvas 1932. aasta lõpuks 185,06 miljoni ruutmeetri.

Kolhoosiline ehitus külas hävitas kula kulise orjuse, ja kümned miljonid talupojad on päästetud kerjusest ja laostusest ning kolhooside tõttu saavad jõukateks ja kultuurseteks inimesteks.

Vaat, mida andis töötavatele hulkadele parasiitlikkude klasside likvideerimine NSV Liidus, siis kui vanal revolutsioonielisel Venemaal parasiitlikkude klasside: kodanluse ja mõisnikkude osa natsionaalsest sissetulekust tegi välja mitte vähem kui neljandiku. Praegu kapitalistlikudel maadel, järjesti süveneva üldkriisi tingimustes, tööliklassivaesenemise ja tööpuuduse kasvu kõrval kasvab suuresti parasiitlikkude klasside osa natsionaalsest sissetulekust. Ja see on mõõdapääsemata kuni on eraomandus, kuni rahvusvaheline proletariaat ei tee lõpu kogu kodanlis-mõisnikulise riigi süsteemile üldse, nagu meie maal 1917. aasta Oktoobris.

Lenin rääkis: „Selge on, et klasside täielikuks hävitamiseks vaja mitte üksi kutsutada ekspluataatorid mõisnikud ja kapitalistid, mitte üksi tühistada nende omandus, vaid ka tühistada veel igasugune eraomandus valmistuseabinõude peale“ (XVI k., 249 lhk.).

Klassideta sotsialistliku ühiskonna ülesehitamine tähendab sotsialistliku valmistuseviisi muutumist ainukeseks valmistuseviisiks meie maal.

„Kurnamise, linnas tööpuuduse, viletsuse hävitamine — need on tööraha ainelistes seisukorras niisugused ajaloolikud saavutused, milledest kõige „demokraatlikumate“ kodanliste maade töölised ja talupojad isegi unistada ei või“ (Stalin).

Kõik see loob tingimused töötavate hulkade materjaalse heaolu suureks tõuks.

Sm. Stalin partei XVII kongressil ütles: „...Küsimus on loosungist — „teha kõik kolhoosnikud jõukateks“. See loosung puudutab mitte üksi kolhoosnikke. Ta puudutab veel suuremal määral töölisi, sest et meie tahame kõiki töölisi jõukateks inimesteks teha, kes elavad jõukat ja täiesti kultuurset elu,“ edasi räägib ta: „Sotsialismi võib üles ehitada ainult ühiskonna valmistusjõudude tormilise kasvu aluspinnal, saaduste ja kaupade külluse aluspinnal, tööraha jõuka elu aluspinnal, kultuursuse tormilise kasvu aluspinnal. Sest sotsialism, marksistlik sotsialism, ei tähenda mitte isiklike tarviduste vähendamist, vaid nende igapidist laiendamist ja õitsemist, mitte nende tarviduste piiramist või rahuldamisest äraütlemist, vaid kultuurset arenenud töötavate inimeste kõikide tarviduste igakülgselt ja täielikku rahuldamist.“

Töötavate hulkade kultuurne tase on määratumalt kasvanud. Ikka rohkem ja rohkem kasvavad laialiste masside kultuurset nõuded. Ja mitte kunagi pole terve elu heaolu küsimusi niisuguse tungivusega esile lükatud kui praegu. Igapäevase kultuurse eluolu organiseerimise küsimused on tänapäeva lõökülesanded.

Kõigis neis küsimustes, et mitte vigu teha, peab hästi teadma otsuseid ja põhi-seadeid, mis andis partei XVII kongress. Partei XVII kongressil sm. Stalin ütles:

„... igale leninlasele, kui ta ainult on päris leninlane, on teada, et võrdsustamine tarvidustes ja isiklikus eluolus on reaktsiooniline väikekodanline rumalus, mis vääriks mingile ürgaegsele askeetidele, mitte aga sotsialistide ühiskonnale, mis organiseeritud marksistlikult, sest ei saa nõuda, et kõigil inimestel oleksid ühesugused tarvidused ja maitset, et kõik inimesed oma isiklikus eluolus elaksid ühe mudeli järgi.“

„Need inimesed arvavad nähtavasti, et sotsialism nõuab võrdsustamist, ühiskonna liikmete tarviduste ja isikliku eluolu ühe-

võrdseks tegemist, nivelleerimist. Pole mis rääkidagi, et niisugusel eeldusel pole midagi ühist marksismiga, leninismiga. Ühtluse all mõistab marksism mitte võrdustamist isiklike tarvidustes ja eluolus, vaid klasside hävitamist, s.o. a) kõikidele töötavatele ühevõrdset vabastamist kurnamisest pärast seda, kui kapitalistid on kukutatud ja eksproprieeritud; b) kõikidele ühevõrdset valmistusabinõude eramanduses oleku tühistamist pärast seda, kui nad kogu ühiskonna omanduseks on antud; c) kõikidele ühevõrdset kohustust tööd teha oma suudete järgi ja kõikidele töötavatele ühevõrdset õigust saada selle eest nende töö järgi (sotsialistlik ühiskond); d) kõikidele ühevõrdset kohustust tööd teha oma suudete järgi ja kõikidele töötavatele ühevõrdset õigust saada selle eest nende tarviduste järgi (kommunistlik ühiskond). Seejuures lähtub marksism sellest, et inimeste maitset ja tarvidused ei ole ja ei või olla ühesugused ja ühevõrdsed omaduse või hulga järgi ei sotsialismi ajajärgul ega kommunismi ajajärgul.

Siin on teie marksistlik ühtluse mõistmine.

Mitte mingisugust muud ühtlust pole marksism tunnustanud ja ei tunnusta. Siit järeldust teha, et sotsialism võrdsustust, ühevõrdseks tegemist, ühiskonna liikmete tarviduste nivelleerimist nõuab, et marksismi järgi kõik peavad ühesugustes kostüümides käima ja ühesuguseid toite sööma, ühel ja samal hulgal, tähendab lollusi rääkida ja marksismi laimata.“

Selleks, et rahuldada laialiste töötavate hulkade suurenevaid kultuur-eluolulisi nõudeid, võttis partei XVII kongress vastu rida väga tähtsaid otsuseid kerge- ja kohaliku tööstuse alal, mille arenemine peab ühe tähtsama koha võtma laialitarvitavate kaupade valmistuses. Kongress otsustas: „Igakülgselt laiendada kerge- ja toiduainete tööstuse tähtsamate harude valmistust suure masinatööstuse loomise alusel — automaatsete kudumistelgede erikaalu tõstmise puuvillatööstuses — kuni 40 prots. viisaastaku lõpuks ja mahajäänud kudumismasinate vahetamine praegusaajaga masinatega; liivideerida linatööstuse tehniline mahajäämine, kiiresti liikuvate masinate sisendamise ja lina esialgse ümbertöötamise põhjaliku ümberkorraldamise teel; teostada trikotaashi, õmbluse ja jalanõude valmistuse igakülgselt mehaniseerimine, luua suurmasinatega varustatud lihatoöstus kombineerimise arendamise alusel; tõsta

mehäniseeritud kalapüügi erikaalu kuni 70 prots. riikliku kalatööstuse toodangus, tehnilise laevastiku tuntava ümberkorraldamise teel, laialiselt korraldada ümber õlitööstust ekstraktilise kui kõige efektiivsena valmistamiseviisi sisendamise alusel.

Kergetööstuses töötab peamiselt naistöötajad. Selle tööstuse naistöölise ees seisavad praegu vastutavad ülesanded mitte üksi tööstus-rahandusplaani hulgalises täitmisel, vaid ka visa võitlus tehnika omastamiseks, valmistuse uute alade võitmiseks nende kergetööstuste, nagu tekstiil- ja õmblustööstuse produktsiooni kõrge väärtuse pärast.

Praegu peab nagu mitte kunagi enne tööd arendama võitluses laialt tarvitata kaupade omaduse pärast, eluoluliste asjade kõrge kunsti pärast.

Meie ajajärk on suurim ajajärk inimsoo ajaloo. Meid ümbritsevad asjad — need on ajaloolised mälestusmärgid, mis lähevad meid vahetavale põlvele üle. Kas meie oleme tõsiselt mõelnud meie riidetuse, mööbli, sööginõude stiili üle? Kas meie kunst on mobiliseeritud selleks, et vastavalt peegeldada meie ajajärku? Kõikides neis meie eluolulistes harudes on väga palju püsinud vanast endisest kurnajate mõisnikkude ja kapitalistide ühiskonnast.

Meie ehitame uusi sotsialistlikke linnu, loome uuetüübilisi arhitektuurilisi ehitusi, kuid korteris on seesama vana kultuur, — mööbel, tapeedid, sööginõud, pildid. Ei tekstiili mustrites, ei nõnda-nimetatud miljonites galanterii kaupades kuni siia-

saadik pole olnud vastavat proletaarset stiili ega meie kunstilist juhtivust.

See uus klassiline sisu, mis tungib meie ühiskonna igasse avaldusesse, pole leidnud väärilist vastupeegeldust meie riidetuse iseloomus.

Teise viisaastaku plaanis ja majandusplaanis 1934. aasta peale on kommunaal-ehitusel suur koht. Meie peame ehitama kiiresti, odavasti ja hästi. Peame andma töölisele valge, ruumika korteri kõikide sisseseadetega, hea köögiga, vanniga, mehäniseeritud pesukööbiga, ühiskondliku keedukatla, peame organiseerima produktide koju saatmise ja lasteasutused majade juurde.

Et tõsta kultuuri ja tehnikat, ratsionaliseerida kodust tööd, vaja, et meie leidurid ja paremad tehnilised jõud tõsiselt hakkaksid mõtlema nende küsimuste üle. Mitte väikest kasu võib anda väljamaa tehnika laenamine ja ülekandmine laialt tarvitata kaupade väljalaskmise maa- ja pidamise alal.

Ilus, mugav, hea korter ei või olla halvendamata. Naistöölised ja tööliste naised peavad esimeses järjes olema algatajad toailled eest muretsemises. Kui klaver ja patefoon on juba väärilise koha leidnud töölise korteris, siis lilled ja rohelised taimed peavad saama esimeseks vajaduseks korteris.

Teeme uue suure sammu kultuurirevolutsiooni teel, oleme mitte ükski tööloõklased, vaid ka sotsialistliku kultuuri ja eluolu loõklased.

A. Matorina.

On muutunud meie suurte linnade ja tööstuskeskkohtade ilme. Kodanliste maade suurte linnade möödapääsematuks tunnuseks on urkad, niinimetatud töölikvartaalid linnaagulites, mis kujutavad pimedaid, niiskeid, suuremalt osalt keldrikorralisi, poollagunenud ruume, kus harilikult koperdades mustuses ja needides saatust elutsevad varanduseta inimesed. Revolutsioon NSV Liidus tõi sellele, et need urkad meil ära on kadunud. Nad on asendatud uute ehitatud heade ja valgusrikaste töölikvartaalidega, misjuures paljudel juhustel töölikvartaalid näevad meil paremini välja kui linna keskkohad.

(STALIN.)

Tööliste majad rohelise platsiga.

ILUKIRJANDUS

LILLED

Lapsed jäid magama. Anna korjas laialipillatud laste mänguasjad kasti, kustutas lastetoas tule ja läks kööki. Ta istus laua juurde. Ootamine väsis teda. Oli vaja suurt jõupingutust, et mitte tukkuma jääda. Laual oli venekeelne ajaleht. Anna püüdis pealkirju lugeda. Nendes tuli tihti ette tehnilisi termine, mis ei olnud siduvuses tema mehe ametiga. Ta tahtis juba ära pöörata ajalehelt, kui silmad tabasid ühe sõna. „Ei või olla niisugust sõna ajalehes,“ mõtles ta, kuid pealkiri algas just selle lihtsa ja lõbusa sõnaga.

Ta luges artikli läbi.

Uksele koputati. Vaikides astus mees kotta, tõmbas tööriided seljast, viskas nad riidevarna ja läks söögituppa, ilma et oleks kööki vaadanud. „Midagi juhtus vist tsehis,“ mõtles Anna.

— Miks nii hilja? — küsis ta lahkelt.
— Või oli mõni õnnetus?

— Mispärast siis tingimata õnnetus? — küsis mees vastuse asemel kaunis valjult.

— Tähendab kõik on hästi? Aga mina mõtlesin...

— Mõtlesid! Anna parem süüa.

Anna kattis ruttu laua ja kallask endale ka klaasi teed. Oskar sai natuke lahkemaks.

— Kurk nagu tahaks enne loputada, kas õlut ei ole?

— Miks ei ole, ma täna tõin kaks liitrit. Mul on veel kangematki, aga ei tea kas maksab...

Oskaril hakkasid silmad läikima. Ta tühjendas klaasi.

— Kas lõuna oli ka hea?

— Polnud viga, lõunad on meil ikka head.

— Kuidas töö on, kas Saksamaa tööpink töötab?

— Töötab küll!

Ta sirutas unesti pudeli järele. Peale teise klaasi tõusis Anna üles ja pani pudeli kappi.

— Ja, — rääkis mees juba lõbusalt edasi, nagu ei näekski ta pudeli kadumist. — Esimesena lähen kogu tsehis. Kornevist oled kuulnud?

— Kuidas siis, olen kuulnud, kõige targem treial teil.

Oskar tõmbab taldriku paksukapsastega lähemale.

— Ette jõudsin!

— Kes jõudis ette? — ei saanud Anna järsku aru.

— Mina jõudsin Kornevist ette.

— Ära räägi?

— Ausõna!

— Kuidas siis nõnda, tema ju läks esimesena kogu aja.

— Läks, kuid komistas. Mina rääkisin temale mitu korda: „Sergei, raamatud on head asjad, kuid veel paremad on kilred käed ja vilunud silmad.“ Näeksid sa kuidas ta töötab. Päris naeru ajab peale kohe. Tuleb hommikul tööle, lugemisest silmade ümber rõngad nagu prillid, käed värisevad. Aga mina kuidas töötan? Ma vaatan eemalt, — ei ole küllalt, — trein edasi. Noh kui ma veel kroontsirkliga mõõdan — nagu apteegis! Mul ei ole mingisuguseid ajaviitmisi. Aga tema... sa vaata ainult. — Oskar tõuseb laua tagant üles, läheb kapi juurde.

— Saad aru, Anna, stanglit ei lase ta käest. See on niisugune mõõduriist, mis millimeetri kümnendikke näitab. Ehk võtab veel mikromeetri ja mõõdab tuhandikke, topib ja seab teist siia ja sinna, aga aeg läheb. Noh muidugi, minu vastu on ta veel poisike. Aga nii pole mehel viga. Ikkagi treis kolm detaili viispäevikus.

— Aga sina?

— Aga mina? — Oskar nagu näitaks tööd treipingil, avab kapiukse, võtab pudeli. — Vaata, niisugune on see detaili vorm: siin on tsilinder, väheneb ühest otsast niisamuti koonusetaoliselt. Aga siin — ta lööb käega põhjale — samasugune õõnsus vintlõikega, kakskümmend viis millimeetrit peab olema läbilõikes.

Anna vahib kui nõiutud, kuidas täitub klaas.

— Kui ühe kümnendiku üle treid — mokas, — räägib Oskar pudelit tagasi pannes. Ta võtab kahe sõrmega ääreni täidetud klaasi.

— Oota, oota, — hüüab Anna. — Aga kui palju sa siis ise tegid?

— Mina ise? — Oskar naeratab, joob klaasi tühjaks, — terve viis!

Ta paneb klaasi kappi, raputab pead ja naerab. Naerab ka Anna. Niisuguse tähtsa sündmuse puhul andestab ta mehele kolmanda, nii omavoliliselt joodud klaasitäie.

Ta on valmis mehe ette laduma kõik maitsevad road, mis tehase käimalaskmise pühadeks valmistanud. Siiski leiab ta omal jõudu seda mitte teha. Nagu lõbusa tuju tõttu, lööb ta kapiukse kinni ja tehtud valjusega, nagu koerust täis lapsele, räägib ta Oskarile:

— Noh, olgu peale, olgu peale, söö ja — magama. Sul on ju vara vaja üles tõusta.

— Jah, kell kuus. Sa äratad minu?

— Äratan, äratan, istu ja söö.

Ammu pole Anna nii lõbus olnud. Öhtusõõgil selgub veel, et täna peale tööd anti Oskarile laupäevikule sõitnud linnalaste grupp juhatada. Puhastati suur plats prügidest ja laastudest.

— Saad aru, Anna, — jätkab Oskar, — Ordshonikidse olevat ütelnud, et „kui minule juhtub silma puutama üks nael tehase platsil, ei luba ma tehast käima lasta“. Ja õigus. Niisugust tehast rohkem kusagil ei ole. Neid hakkame nüüd ehitama nii, et aasta ja tehas.

— Räägitakse, et põõsaid ka istutatakse?

— O-hoo! ümberringi aiad.

Annal kipitab südamel hakata rääkimä läbiloetud artikli üle, teatada mehele oma otsust, kuid siiski hoidub sellest, ta tahab teha nii, et Oskar sellest esialgul midagi ei teaks, sest kingitused on meeltmõõda iseäranis siis, kui nad tulevad ootamata... Aga see ei olegi kingitus. See on — autasu... Ja ta vaikus...

Lilled...

Anna mäletab ennast seitsmeaastase lapsena. Tundide viisi võis ta seista vabrikandi Lutheri akna all. Missuguseid lillesid seal küll ei olnud!.. Paljude lillede nimised ei teadnud ta.

Kaheteistkümneme aastasena tuli tal Lutheri juures põrandaid pesta. Isegi peremansel pani tähele, missuguse hoolega väike paljasjalgne tütarlaps lillesid pesi ja kastis.

Üskord võttis ta julgust ja küsis peremansliit õrna, helerohelise kummipuu võsu. Aga neil oli suur pere ja üks tuba. Selles kitsikuses ja umbsuses närtis lille võsu, kasvades ainult ühe lehepaari võrra.

Anna läks Oskar Laurile mehele. Oskar töötas Lutheri vabrikus mustatöölisena. Mõne aasta pärast oli neil juba kaks last. Oskari ema oli haiglane, teda tuli toita. Kitsikus oli suur, vaatamata sellele, et Anna püüdis pesu- ja põrandapesemisega juurde teenida.

Seal tuli esimene detsember. Ka Oskar võttis tööliste ülestõusust osa.

Ülestõus suruti... Kodanluse timukatel oli sel korral võit. Oskar arreteeriti... Ema suri närvidepõrutuse tagajärjel.

Järgnesid läbiotsimised, ülekuulamised. Ei saadud tõeks teha Oskari osavõtmist. Vabastati...

Peale selle sõitsid nad Nõukogude Vene- maale. Oskar astus „Punase Putilovetsi“ tehasesse, treiali õpilasena tööle. Paari aasta eest sõitis Laur teiste seltsimeestega Uraali ja astus siin masinaehituse tehasesse, mille ehitus ei olnud veel lõppenud, mehaanika tsehi treialiks.

Lauridele anti korter suures neljakor- ses, paljuaknalises majas. Kaks tuba ja köök. Kunagi polnud Laurid nõnda lahe- dalt elanud...

Mõne ajaga muudeti tehaselinn täitsa tundmatuks. Majad, mis ümbritsesid „Teise viisaastaku“ nimelist platsi — ja mis enne olid tuhmid telliskivi värvi, olid nüüd oransh-kollaseks värvitud. Võõrastemaja ja tehase valitsuse hooned olid helesini- sed maitserikaste tumedate rõdudega.

Ilustuse tööd tehti nüüd platsi ääres. Annal tuli tahtmine ühineda töölistega, kes töötasid suure kuplitaolise peenra juu- res. Nad istutasid lilli... Kuid tal oli vaja tötata. Ta võttis komendantuurist saadud pääsetähe välja ja sammus värava majakese poole.

Naisorganisaatori, seltsilise Butorina, kelle juurde teda tehasekomiteest juha- tati, leidis ta üles mehaanika tsehi puna- sest nurgast. Õiged ja kindlad näojooned, sale kuid tugev keha, mida veel saleda- maks tegi kitsas siidikleit, valge mütsikese alt välja paistvad mustad juuksed tegid Butorina ilusaks, ehk ta küll enam noor ei olnud.

Annale meeldis tema korralik riietus. Ta ise oli riietatud samuti: koetud siidi- kleit ja juuksed samavärvilise kirspunase rätikuga seotud. Õieti öelda häbenes ta natuke oma uhket riietust. Aga nüüd val- das teda korraga hea ja kerge tunne.

Butorina vaidles millegi üle ühe poisiga, kes roomas põrandal laialilaotatud suure plakati ümber.

Anna tahtis oodata jutu lõppu, kuid Bu- torina silmas teda ja tuli ise ta juurde.

— Teie tulite minu juurde?

Anna rääkis Butorinale oma käigu põh- juse. Butorina naeratas julgustavalt.

— Ma praegu just riidlesin teid, naisi: loodavad kõik riigi peale, aga ise ei taha oma meeste heaks sõrme sõrme vastu lüüa. Aga selle mõtlesite hästi välja.

Annat rõõmustas see, et siin juba selle küsimuse üle mõeldi ja et Butorina teda nii elavalt vastu võttis.

— Vaat mis, — jatkas peale vähest mõt- lemist Butorina, — ma olen kuulnud, et teie mees olevat hea tööline... Kuid kas tema üksini hästi töötab? Ja kas meil vähe on löökklasi? Oho? Arvake aga kokku. Pealgi kui meie veel valmistame niisugu- sele pühale. Mina arvan, et on vaja hal- jastada kogu tseh.

— Kuid ega kõikidel siis ole...

— Aga meie ostame juurde. Tehaseko- mittee annab raha. Teie, nagu ma aru saan, tunnete seda asja, aidake meid. Võtke see oma hoolde.

Anna jäi mõtlema. Ettepanek meelitas teda, kuid ta kartis, et kas ei jää sel kor- ral ta mees varju. Oma kahtlemisi ei tih- nud ta otsekohe välja ütelda, kuid Buto- rina sai ilma selletagi temast aru.

— Teie vast mõtlete, et sellega kaob väärtus teie kingitusel? Minu arust just vastuoksa, mehele saab meeldima, et teie niisugusest ühiskonnatööst osa võtate...

Annale meeldis Butorina seda enam, et ta teda nõnda läbi nägi. Tal hakkas häbi enda kahtluste üle. Kuid Butorina üllatas teda veel rohkem:

— Olgu peale, seltsiline Laur, kõik meie oleme, nagu räägitakse, inimesed, kinkige mehele kõige ilusam lill ja ilma järjekor- rata, olete nõus?

Kõige esiteks läks Anna oma naabrlnaise juurde ja rääkis temale oma ettevõttest. Ta kirjeldas asju nii, nagu oleks Laur kõige suurem kangelanee ja et tema tööpinki pea- vad tingimata kõige ilusamad lilled maa- ilmas ilustama. Marie kuulas esiteks Annat kui teatud väljamõtletjat. Ta ei püüdnud isegi peita pilkavat naeratust. Kui Anna ikka heledamates värvides oma meest edasi kiitis, hakkas see Marlet vihastama. Ta oli juba valmis vastu hakkama, kui selgus, et Anna ei püüagi tema meest maha teha, vaid et ka tema mehe tööpinki peab saama lilledega ehitud. See Anna on alati niisugune. Teeb vihaseks, aga siis selgub, et on vaja teda veel tänadagi. Võtta kas või vene keele õppiminegi. Leningradis Anna hakkas esimesena nende majast vene keele õppimise ringis käima. Teised eestlased naised olid arvamisel, et õppida on juba hilja, aga Anna võtab venekeelse lehe, tu- leb teiste juurde ja pobiseb lugeda. Vahest hakkab naistele rääkima imesid, mis tema kõik venekeelsetest raamatutest lugenud. Kas tema siis kõige targem on, et mõne kuuga lugema ja vene keelest aru saama õppis? Päril haavamine kohe. Ja teised:

eesti naised algasid õhinaga seda rasket tööd. Kuid siis selgus, et Anna ei ole kuigi kaugel oma vene keelega, vaid teeb ainult, nagu loeks lehte, kuid tagasi astuda oli juba hilja. Juba oli kahju enda jõupingutustest, juba tundsid nad rõõmu iga selgeks õpitud sõna üle.

Anna on ikkagi üks hea naisterahvas. Marie ühines temaga. Ka Averjanovi Nastja ühines nendega ja nad kolmekesi panid kogu tehaselinna kihama.

Anna oli liikvel varahommikust hiljaõhtuni — kuna naiskoosolekul, kuna linna teel, lillede järele sõitmas.

Linnast ostetud ja perenaistelt kogutud lilled said toodud tehasesse. Nendega said ilustatud kõik kultuur-eluolulised asutused, nagu söögisaal, punane-nurk, tsehid.

Kummipuud, hiinakased, palmid, oleandrid, viigipuud, jne... Mingsugune lillepood ei oleks võinud võrrelda niisuguse lillede mitmekesisusega ja rohkusega, nagu olid seda need värske värviga lõhnavad ruumid.

Imelik, tema kummipuu, mis ta Oskari tööpingi juurde otsustas panna, oli kõige ilusam.

Ta viis kummipuu voorimehega tsehi.

Anna tundis juba kaugelt jahutavat niiskust. Ta pööras pea sinna poole, kust niiskust tundis, et jahutada kogu nägu. Paar sammu eemal, tehase valitsuse esisel väikeses aiakeses sãdeles pãikse kães valkjassinine purtskaevu põõsas. Eila teda seal veel ei olnud.

Tsehist tuli triibulises maikas poiss välja.

— No küll on aga kummipuu, — ütles ta vankri ette seisma jäädes. — Kas on vaja aidata? — Ja, ilma et oleks vastust oodanud, kãaris ta kãised, sũlitas pihku ja sasis lillepotist kinni.

Nad viisid lille voorimehega kahekesi. Anna lãks neile jãrele ja vaatas, et nad uksest lãbi minnes ladva ãra ei murraks.

— Kuhu viia? — kũsis poiss tagasi vaatamata.

— Keskmisesse treimiseosakonda, Mihailovi vahetusesse. Vaat, sinna paremale poole.

— A-ha, tean, seal tũttab ju Kornev, kuulus treial.

Anna naeratas õleolevalt: „Ei tea veel“...

Anna ei olnud mitte esimest korda siin tsehis, kuid mida rohkem ta ringi vaatas, seda suuremaks tõusis tema uhkus mehe üle.

Algasid pikad ja siledad keskmise treimisosakonna tũõpingid. Esimese kahe tũõpingi taga tũõtasid Annale tundmatud treialid. Nad vaatasid uudishimuga nendest mũõõdakantava kummipuu ja Anna peale.

Üks nendest, rõugearmilise, tũtarlapse moodi lohukesega lõual, astus sammu ettepoole.

— Kellele niisugune laialeheline? — kũsis ta.

— Kõige paremale lõõklasele, — vastas Anna uhkelt.

— Tãhendab Korneville?..

Suurt vaeva maksis Annale ennast rahuks hoida. Teda vihastas see Kornevi endiste saavutuste allakriipsutamine. Siiski vaikus ta.

Neile liginesid veel kaks — tედretãhniline ja sinisilmne Kornev, ja Mihailov, vimmast, suure kõrisõlmega, naljakas meister.

— Seltsimehed, — hõikas triibulises maikas poiss lõbusalt, — teie osakonnast hakatakse haljastamisega peale. Au ja kiitus teile!

— Kas kõikidele kingitakse? — kũsis meister. — Kas sa, Stojagin, ei tea?

See kũsimus kuulus treialile, lohukesega lõual.

— Ei, praegu ainult kõige paremale lõõklasele.

— Õige, — sõnas Anna, ise mehe tũõpingi poole vaadates. Lauri tũõpingi juures ei olnud. — Praegu ainult Laurile.

— Lau-ri-le? — venitas Stojagin.

Anna punastas.

— Mis teie veel peaksite kũsima? Isegi teate, teil Kornev treis kolm detaili, aga tema viis.

— Kes teile siis niisugused andmed andis?

— Mis siis, kas ei ole õiged andmed?

— Õiged on küll, kuid siin on üks väike asi vahele jãetud...

— Või veel väike asi, — naeris üks treial.

— Ja, just üks väike asi on unustatud, — jãtkas Stojagin juba irooniaga, — nendest viiest detailist lãksid kolm praaki, ja üks võeti vastu suure vaevaga, kuna Kornevil kõik kolm sõnalausemata vastu võeti.

— Nii... — venitas kurvalt meister. — Laur ajab kiirust taga, ja sellepãrast õngi tũõ halb...

— Tehnilistele loengutele pole tal aega minna, — rããgib Stojagin, — tãpseid mũõõduriistu pole aega tarvitada. Mees ajab temposid taga. Kõigist ajas mũõõda... Treipink võib tal ka seisma jããda, sest pole aega puhastada. „Mina ju vana treial... Mitte teiesugune piimahabe.“ Kuid meil on hãbi, et temaga õhes vahetuses tũõõtame.

Kõik vaikusid. Nãis, nagu oleks vaikinud kogu see suur tseh. Jãid vaikseks hiilgavad tũõõpingid, tũõõta rippus pããkõõhal tũõõsteraan.

Anna pööras silmad kummipuu poole ja talle näis, nagu oleks selle hõbedakarva latv mustaks tõmbunud.

— Noh, kuidas siis jääb, seltsimehed, — lõpetas selle piinliku vaikimise Stojagin, — kas siis hakkame eraldama Lauri tööpinku niisuguse lillega.

— Ei, seda ei või — ütles meister, — iseasi siis, kui kõikidele nüüd oleks toodud. Aga muidu tuleb nii välja, et praagitegija saab aumärgi.

— No jah, minu arust peab selle lille panema Kornevi tööpingi juurde. Edaspidi näeme.

Kornev hakkas vastu ajama, kuid teda keegi ei kuulnud.

Kaks treialit viisid kummipuu Kornevi tööpingi juurde.

Annas tõusis viha mehe vastu. Valetada kõige lähemale inimesele — oma naisele?.. Äratada temas naeruväärt vale uhkust?

— Õigus, seltsimehed! — hüüdis ta neile järele, — mina lubasin selle lille kõige paremale löökklasele, las' ta siis saab ka temale.

Hiline öö. Ühetasaselt tiksus kell. Seinataga kõhatas laps. Vaikus...

Mingipärast ei põle tänaval elektrilambid. Anna tõusis voodist ja keeras elektril põlema. Ilma veerandita kolm. Oskar pole kunagi nii hilja tulnud. Anna istus voodi äärel. Ei olnud enam viha Oskari vastu. Rahutus ajas kõik teised tundmused rinust.

Tema kummipuu pandi Kornevi tööpingi juurde. Kornev on häbelik ja tagasihoidlik. Kuid ta on välja eraldatud löökklaseks ja see kohustab teda suuremale tähelepanule ja täpsusele. Ta ei või minutitki hiljaks jääda, ei tohi eksida mõõtmises ka tuhandiku millimeetri võrra. Tema peale vaatavad kõik... Kõik peale Lauri...

Annal on mehest kahju. Mispärast ei ütelnud ta õigust? Kas häbenes või? Ta on uhke ja enesearmastaja. Kõnelda võib ta nüüd ainult õllepoes, tundmatute, samasuguste joobnud inimestega, nagu ise.

Anna kujutas endale ette, kuidas ta is-

tub õllepoes, ümbritsetud pudelitega, tuhmide, mittemidagi nägevate silmadega.

Teda valdas korruga viha Stojagini, Kornevi ja isegi Butorina vastu. Nemad on selles süüdi, et Oskar jooma hakkab, et ta veel halvemini hakkab tehases töötama, ja võib olla et ta sealt veel äragi läheb.

Kõige kibedam oli enda süü tundmine. Mispärast ta nõus oli niisugust valju sammu tegema. Homme haljastatakse kogu tseh. Kuid lilled võivad seista ainult hästi töötavate pinkide juures. Praagitegijatele ei passi lilled. Nagu Butorina ja Stojagin arvavad, ergutab see mahajääjaid töölisi ja teeb tshehi eeskujulikuks.

Anna oli sellega nõus. Tema on ju vastutav tshehi haljastamise eest ja ei või kaitsta praagitegijaid... Kuid nüüd öösel tulid tal teised mõtted. Ta otsustas minna homme ja ütelda ennast lahti vastutusest, kui teda ei lubata panna Lauri pingi juurde enda paremat kummipuu.

Ta vaatas nurka. Seal seisis ilus kummipuu, mille ots laeni ulatas. Selle jättis ta toa iluks, kuid nüüd viib ta selle Oskari treipingi juurde.

See otsus rahustas teda natuke.

... Oskar tuli kell kolm. Anna jooksis talle vastu, ta tahtis mehelt andeks paluda enda südamea tuugu, ja talle ütelda, et ta homme tema pingi juurde toob niisuguse kummipuu, mille kõrval Kornevi oma väikse võsuna paistab. Kuid rääkima hakata oli raske. Kohased sõnad ei tulnud keelele. Oskar vaikis tumedalt. Nad seisid üksteise vastas, kuid ei vaadanud üksteisele silma. Lõpuks siiski otsustas Anna ütelda:

— Sa oled vihane minu peale?.. Ma homme toon sinule, vaata, selle kummipuu...

Oskar tõstis järsku pea.

— Rumal oled sa veel, naine, ehk küll kangelane! Väikekodanline hing on sul veel...

Ja juba pehmemalt ütles:

— Lille sa mulle siiski tood, kuid mitte homme...

Ainetel Salme K.

PÖLLUMAJANDUSE OSA

KÖÖGIVILJA KASVATUSEST

Pomidor ehk tomat

(Järg, v. nr. 5)

Pomidori taimede edaspidisel kasvamisel vabal krundil vaja järjest ära hävitada (näpistada) kaenalvõsud. Seda vaja teha iga 5—6 päeva tagant, s.o. niipea kui nad ilmuvad, nii et nad ei saaks suureks areneda ja asjata taime ehitusmaterjali kulutada.

Varre ladva näpistamist korraldatakse siis, kui taimel tarviline arv õiekobaraid — 2 ehk 3 kobarat igal varrel — lõpulikult formeerunud.

Kui kasvatatakse ühevarrelise vormiga põõsad, siis lastakse harilikult 4 õiekobarat varrele tekkida. Viljade hulk aga saadakse sel tingimusel tuntavalt väiksem kui kahevarreliste põõsaste korral, kuid valminud viljade protsent üldisest viljasaagist — suurem.

Pomidori taimede eest hoolitsemise võtete hulgas etendab väga tähtsat osa multschimine, mis meil laenatud Põhja-Ameerika Ühendriikidelt. See võte seisab selles, et ridade vahed taimede vahel kaetakse kinni eriliselt selleks valmistatud paberiga — multschiga. Multschi aset võib täita kiht turvast, saepuru, õlgi ehk kuiva sõnnikut, kuid see asetused ei ole täievärtsuline. Multschi paremus seisab selles, et ta mahalaotamist võib mehaniseerida, milleks tarvitatakse väga lihtsa ehitusega masinaid ning multschi võib kasutada 2—3 aasta jooksul.

Multschi mahalaotamisel vaja ta äärtele riputada mulda, et tuul teda ära ei puhuks.

Kolhoosi ja üksikmajapidamiste tingimustes, kus praegu veel võimata on multschi muretseda, võib ta asemel küllalt suure eduga kasutada üht ülevalpool loetletud asevahenditest (turvast, saepuru, õlgi, kuiva sõnnikut).

Multschimise varal on korda läinud pomidoride saaki tõsta kuni 20 protsendini.

Multschi tõttu soendab päike mulda tugevamini, mis pomidoridele väga tähtis. Multsch hoiab hästi mulla struktuuri. Väga tähtis on ka see, et multschi all ei kasva umbrohi, sest puudub seal tarvilise tugevusega valgus.

Kõige paremini mõjub multsch viljariikastel, hästi haritud muldadel.

Multschi mahalaotamisega ei või hiljaks jääda. Seda vaja teha siis, kui muld küllalt niiske on. Üleliigselt kuivanud mulda ei või multschiga katta.

Suurt tähelepanu tuleb pöörda ka pomidori haiguste vastu võitlemisele. Et haigusi ära hoida, vaja istutamiseks võtta ainult terved taimed, kepid köitmise jaoks, mis eelmisel aastal tarvitusel olid, vaja tingimata desinfitseerida, sest nende küljes võib leiduda eelmise aasta taimedelt jäänud haiguseid.

Peamised haigustest on järgmised:

Phytophthora ehk kartuli mädanik, ilmub lehtedel, vartel ja viljadel. Iseäranis levib see haigus vihnastel aastatel. Haigus väljendub selles, et lehtedele ilmuvad pruunid plekid, kuna plekkide äärte kohal lehe alumisel küljel võib näha halli kõntsa ringisid. Pomidori viljadel tekib kaneelpruun täpp, mis kordkorral suurenedes viimaks kogu vilja katab. Tihti vilja pind muutub aukliseks. Vili muutub kõvaks, omab vastiku maigu ja hakkab varsti mädanema.

Peamisteks haiguse levitajaiks on eelmistest aastatest jäänud pomidori taimjäänused. Ka võib haigus kartulite pealt pomidoride peale levida.

Võitluse abinõud: 1. Pidada korralik külvikord, ja pomidore mitte istutada kartuli lähedale.

2. Pritsida haigeid taimi kohe peale haiguse ilmumist 2—3 korda 1-protsendilise bordossi vedelikuga.

3. Eemaldada põllult pomidori taimjäänused.

4. Haiguse poolt halvatud taime osad viibimata eemaldada põllult ning põletada ära ehk kaevata maa sisse.

Pomidori lehtede täpilisus, väga leviatud haigus.

Haigus ilmub peaaesjalikult lehtedel; mõnikord läheb ka varte peale. Esite ilmub alumistel lehtedel saastavalge ümmarguste täppidena, mis äärtest piiratud tumeda võrua, keskel mustad täpikesed.

Tugeval arenemisel kasvavad täpid laiaks, liituvad, leht muutub pruuniks, ta ääred keerduvad kokku ja viimaks kogu leht kuivab ära ja langeb maha.

Võitluse abinõud: 1. Korralik külvikord.

2. Pritsimine bordossi vedelikuga (1-protsendiline) 3 korda, pidades vahet iga kord 12—15 päeva, alates viljade arenemise algusest.

3. Seemnete peitsimine formaliini lahuses (harilik kangus: 1 osa 40-prots. formaliini 300 osa vee hulka).

4. Pomidori jäänuste korjamine põllult ja põletamine.

Bakterioos. Isesuguste bakterite tegevuse tagajärel tekib esialgu vilja ülemisel otsal väikene kollane täpp, mis pärastpoole suureneb ning viimaks tumeda kaanelpruuni või musta värvuse omab. Pleki koht muutub ühtlasi nõgusaks. Haiguse levitajaiks on putukad. Peaasjalikult levib see haigus kuivadel aastatel.

Võitluse abinõud: 1. Bakterioosihaiged viljad vaja istanduselt hoolikalt ära korjata.

2. Pidada korralikku külvikorda.

3. Istutamiseks võtta varaseid sorte, mis harilikult väiksemal määral bakterioosi all kannatavad.

Mosaiik. Seda haigust põdeva taime lehed on ebanormaalselt arenenud, nad on kirjud, sest tumedad täpid vahelduvad heledatega. See haigus vähendab tublisti viljade saaki.

Võitluse abinõud: 1. Haigete taimede eemaldamine põllult.

2. Istandus hoida umbrohtudest puhas.

3. Külviks võtta ainult tervete taimede seemned.

4. Haiguse märkamisel lõigata haiged taimeosad välja ja hävitada ära.

(Järgneb.)

J. Saviuk.

MÕNED NÄPUNÄITED TOALILLEDE KASVATAMISES

Toalilled kastmiseks ei kõlba külm ega liiga soe ehk keedetud vesi. Kastmise veel peab toa temperatuur olema. Suvel kastatakse lilli iga päev, talvel harvemini. Et kastmisega lilledele mitte liiga teha, on parem vett lillepoti alusele kallata, siis võtab taim ise omale vastava hulga vett. Kasta tuleb sel ajal kui päikese kiired ei lange taimele. Parem on õhtul ehk hommikul kasta. Taimed, mis kasvavad hästi, nõuavad suuremat kastmist kui taimed, mille kasv on takistatud.

Lõigatud lilledel, mis vette pandud, tuleb iga päev varre otsast tükid ära lõigata. Peale selle on hea tükike puusütt vette lasta.

Toalilli ei tohi suvel lasta närtsimiseni kuivada. Kui lilled jäetakse suvel aknale, tuleb potti kaitsta päikese kiirte eest: harilikult on poti seinte lähedal taime õrned ja peened juured, mis päikese kuumutamisest pruuniks lähevad ja ära kuivavad, mistõttu ei suuda nad oma ülesannet taime toitmisel täita. Et sellest hoiduda, võib potid valge paberiga päikese kiirte eest kaitsta, ehk väikesed potid suuremasse panna, kusjuures pottide vahed täidetakse samblaga ehk mõne muu materjaliga, mis hoitakse niiske. Väga kasulik on toataimi suvel hoida vabas õhus. Selleks

valitakse koht, mis hommikul on päikesest valgustatud kella 10—11 ehk õhtul kella 5—6, et taimed oleksid hoitud keskpäevase kuumuse eest. Kui aga tehakse vari, siis võib taimi ka lahtisele kohale jätta. Hea oleks taimedel siiski sein ääres, kus nad on kaitstud tuulte eest. Kaevatakse kraavike umbes pool meetrit sügav. Kraavikese põhja pannakse kruusa liiva, selle peale tuhka. Tuha peale pannakse lillepotid ja riputatakse mulda pottide vahele kuni pottide äärteni. Kruusa kord pannakse selleks, et ta laseb üleliigse vee hästi läbi; tuhk kaitseb taime vihmausside sissetungimise eest pottidesse, kuna muld kaitseb taimi päikese kuumuse eest.

Taimede õitsmisel tuleb meeles pidada, et ainult üks õis kurnab taime rohkem kui tosin uusi pungi. Sellepärast tuleb õisi enne ära lõigata kui nad närtsima hakkavad. See hoiab kokku taime jõudu, mis võimaldab tal rohkem õisi välja ajada.

Toalilledel parasitid võivad hävitada sellega, kui hommikuti villa kõik taimed, mis kannatavad parasitide all, välja õhu kätte. Pottid pannakse küljelt kõrge kastese rohu sisse. Kaste hävitab parasitid. Et lõpult parasitidest lahti saada, tuleb seda katset mitu korda korrata.

S. K.

SÕNUMID

SOTSIALISTLIKU VÕISTLUSE LEPINGUTE JÄRELVAATUS VOLOSSOVO RAIOONIS

Leningradis E. T. Haridusmajas naiskolhoosnikkude nõupidamisel 18. mail s.a. sõlmitud sotsialistliku võistluse lepingu järelvaatus maikuus näitas, et need kolhoosid, kus naisseilsilised töötasid läbi ÜK(e)P XVII kongressi materjalid ja nende otsuste põhjal oma kolhoosi töö ümber korraldasid, on külvihoogtöös edusammusid teinud.

Smolegovitsa külanõukogus avasid „Kiire“ naiskolhoosnikud 15. maiks lastesõime. Samaks ajaks astus 50% naisseilsilisi lõõklaste ridadesse. Karjatalitajad sõlmisid omavahel sotsialistliku võistluse lepingud, võttes enda peale kohustused täita 20. maiks riigile esimeses kvartalis täitmata jäänud piimanorm ja vastutada selle eest, et iga kuu riikline piimanorm õigel ajal täidetud saaks, samuti ka iga kvartali lihanorm. Teiseks, iga karjatalitaja vastab oma hoole all oleva karja eest, et karjakasvatus saaks tõstetud eeskujuliku sotsialistliku karjakasvatuse kõrgusele. Paljastati kolhoosi loodereid seinalehes, näiteks Anette Roosenbergi, kellel esimesest jaanuarist kuni esimese maini kõigest 3 tööpäeva ja kes kulaklise agitatsiooniga püüdis naiskolhoosnikke sotsialistlikust võistlusest tagasi hoida.

Naiskolhoosnikud on kõik „Naistööliste ja naiskolhoosniku“ tellijad. Nad levitasid oma ajakirja „Tähe“ ja Kiviküla kolhoosides ja ka üksikmajapidajate hulgas, võites esimeseks juuniks 54 „Naistööliste ja naiskolhoosniku“ tellijat.

Kõige aktiivsem ajakirja levitaja oli **Natalie Raud**, kellele toimetus preemiaks saadab „Naistööliste ja naiskolhoosniku“ kuni esimese jaanuarini 1935. a.

Sl. N. Raud seisab riigilaenu tellimisega külanõukogus poosanel tahvlil, kuna teised seltsilised on laenutellimisega maha jäänud.

„Uus tee“ naiskolhoosnikud (Simititsa külanõukogus) sõlmisid brigaadide ja lülide vahel võistluse lepingud, kuid lülide sees võistlus puudub. Karjakasvatuse alal on sigadekasvatuse brigaad esimesel kohal üle Volossovo raiooni. Brigaad on hoolsa töö eest premeeritud.

Piimakarja brigaadis on aga suuri puudusi; lehmadel on täisid seljas ja nad kan-

natavad kärnatöve all, mis isegi vasikatele on külge hakanud. Kärnas vasikad viidi tervete vasikatega ühte lauta ja sellega laotati haigust tervete hulgas laiali. Väikesed vasikad olid paari kaupa ühte lahtrisse pandud, mõned olid üksteist imema hakanud, mille tagajärjel kõhud paistes olid. Nendest vasikatest saab vaevalt veel eluloomi.

Naisaktiivi koosolekul tehti juhatusetele ettepanek, karja ja eriti noorkarja juures need puudused kõrvaldada ja kohustada brigadiiri rohkem karja eesthoolt kandma, selleks sigadekasvatuse brigadiirilt eeskujut võttes.

Laenu on iga tööjuline naiskolhoosnik 25 ja 30 rbl. eest tellinud.

„Naistööliste ja naiskolhoosniku“ levitamiseks võttis naisaktiiv agaralt osa. Kõige aktiivsem levitaja on **sl. Preis**, kelle organiseerimisel 32 „Naistööliste ja naiskolhoosniku“ tellijat võideti. Naisaktiiv andis lubaduse 20. maiks 60 tellijat võita.

„Punase Põllumehe“ naiskolhoosnikud (Vruuda külanõukogus) töötasid läbi ÜK(e)P XVII kongressi otsused. Võitlesid kevadise külviplaani õigeajalise täitmise eest, täitsid riiklise piimanormi, tellisid riigilaenu. Suurem enamus naiskolhoosnikke on „Naist. ja naiskolhoosniku“ tellijad esimese poolaasta peale. Loodame, et teises poolaastas kõik oma ajakirja tellijateks hakkavad.

Lasteplatsi ei ole organiseeritud, sellega on naiskolhoosnikud võistluses teistest maha jäänud.

„Kalmuse“ naiskolhoosnikud (Vruuda külanõukogus) on karjakasvatuse alal üle Volossovo raiooni esimestes ridades, lauda brigaad sai raiooni poolt premeeritud. Ka laenu tellimises sammuvad nad eesrinna. Puudustest tuleb märkida naiskolhoosnikkude passiivsust külvihoogtöö kontrollierimises, mille tõttu külviplaani suure hiljaksjäämisega täideti. Ka lasteplatsi avamiseks pole mingisugust eeltööd tehtud ja ei kavatsenud selleks suveks lasteplatsi organiseerida.

„Naistööliste ja naiskolhoosniku“ levitamine läheb nõrgalt. Kõik naiskolhoosnikud ei ole veel oma ajakirja tellijad.

Aruküla naiskolhoosnikkude hulgas ei oldud veel sotsialistilise võistluse lepingut läbi töötatud, ei oldud ka tööd ÜK(e)P XVII kongressi otsuste põhjal ümber organiseeritud.

8. mail kohustati külanõukogu aktiivi koosolekul lugemistoa juhatajat Alasit, kes ühiskonna tööst kõrvale hoiab, kolme päeva jooksul kolhoosis sotsialistliku võistluse hoogtööd läbi viia ja 20. maiks 30 telijat „Naist. ja naiskolhoosnikule“ võtta.

Lasteplatsi organiseerimiseks ei oldud veel midagi ära tehtud, seda küsimust ei ole isegi käsitatudki.

Naistetöö plaan sai kokku seatud, ja loodame, et naiskolhoosnikud oma tööplaani täidavad ja sellega võistluses teistele kolhoosidele järele jõuavad.

„Jõu“ naiskolhoosnikud (Lelinos) ei tea ÜK(e)P XVII kongressi otsuseid, mille

tagajärjel kolhoos viletsas olukorras on. Ei selgitata välja kolhoosi lõhkujaid ja ei paljastata loodereid. Karja eest ei peeta hoolt, karjatalitajatel normitööd ei ole. Riikline piimanorm on täitmata. Sigadega käiakse hooletult ümber, laudad on sõnnikut ja virtsa täis.

Naiste koosolek arutas need küsimused läbi ja otsustas süüdlased välja selgitada ja vastutusele võtta. Karjatalitajad sõlmisid oma vahel võistluse lepingud, et lõõk-töö korras vigasid parandada.

Ootame naiskolhoosnikkudelt, eriti „Kalmuse“, „Punase põllumehe“, Simiititsa „Uue tee“ kolhoosidest, teateid, kuidas on ülaltoodud puudused lepingu täitmises kõrvaldatud ja kas on naiskolhoosnikud oma lubadusi „Naist. ja naiskolhoosniku“ levitamises täitnud.

Netty Kuusk.

KINGISSEPA RAIOONI NAISLÖÖKLASED — SOTSIALISTLIKU LEPINGU EESKIJULIKUD TÄITJAD

„Jõu“ ja „Alguse“ naisdelegaatide sotsialistliku lepingu täitmise tähtaeg lõppes 1. mail. Pidulikul koosolekul raporteeris naisdelegaat sl. Aliide Mauermann lepingu täitmise kokkuvõtteid. Leping kõikides punktides on täidetud 100% mõlemilt poolt, isegi ületatud mõnede punktide alal, nagu tuhakogumises. Kuid need saavutused, mida „Jõu“ ja „Alguse“ naisdelegaadid said, ei rahulda neid. Nad otsustasid 29. aprilli koosolekul enamliselt võtta osa

kevadisest külvist, et lõpetada teravilja külvi 15/V ja kartulid 20/V 34. a. maha panna.

1. mai pidulikul koosolekul premeeriti paremaid lööklasi naisdelegaate aukirjadega — sl. **Miina Käära** ja **Ekateriina Värav**at tuha hea kogumise eest, aga sl. **Maria Lippvart'i** hea töö eest põllutööriistade remonteerimise ja seemnete sorteerimise organiseerimises.

Linda Meister.

NAISTÖÖ V. KINGISSEPA NIM. E. T. HARIDUSMAJAS 1933-34. a. TALVISEL HOOAJAL

Möödunud aasta sügisel septembrikuul organiseeriti E. T. Haridusmajas naissidebüroo, kes koondas tehastest, vabrikutest, asutustest ja koolidest naisaktiivi Haridusmajasse ja „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ ümber.

Sidebüroo pidas talve jooksul 10 istangut, 9 naisaktiivi koosolekut ja 8 üldkoosolekut.

Sidebüroo ja aktiivi koosolekutel aru-

tati sideme loomist tehaste, vabrikute, asutuste ja kolhoosidega ja ka „Naist. ja naisk.“ levitamise ning kirjasaatjate organiseerimise küsimusi. Üldkoosolekutel sai läbi töötatud ÜK(e)P XVII kongressi materjalid ja organiseeritud „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ kriitikat.

Õhtukoolist ja ringidest võtsid naised aktiivselt osa. Õhtukoolis töötas 50% naisi, vene keele ringis 100%, kirjan-

duseringis 30%, jooksva poliitika ringis 60%, leninismi ringis 30%, sõjaväeringis 50%, saksa keele ringis 60%. Hulgalistest loengutest võtsid osa 60%.

Ekskursioonid tehti Haridusmajaga ühes 5, nendest 1 tervishoiu muuseumi ja 1 haigemajasse.

Kõige aktiivsem ja silmapaistvam töö naistö alal oli sanitaardrushiina ringi töö, mis kahel eelmisel aastal magama oli suikunud.

Märtsikuul organiseeriti „Naist. ja naisk.“ kirjasaatjate konsultatsiooni tunnid, kus kasvatati kirjasaatjaid ja mille kaudu organiseeriti algajaid naiskirjanikke „Naist. ja naiskolhoosniku“ ümber.

Volossovo raiooni naiskolhoosnikkudega on side loodud. 18. märtsil viidi naiskolhoosnikkude nõupidamine läbi, kus kolhooside esitajad omavahel sotsialistilise võistluse lepingu sõlmisid. Maikuus korraldas sidebüroo lepingute täitmise järelevaatus ja andis naiskolhoosnikkudele näpunäiteid plaani täitmise suhtes.

ÜK(e)P XVII kongressi puhul kutsus sidebüroo ühes naisaktiivi ja raamatukogu töolistega saksa Haridusmaja naisaktiivi sotsialistlikule võistlusele, võttes enda peale järgmised kohustused:

1. Üks kord kuus pidada sidebüroo istangut ja sama palju naisaktiivi ning üldkoosolekuid.

2. Sõjaväe aastapäevaks täiendada Haridusmaja sanitaarpunkti esimese abiandmise materjalidega.

3. Saata naistepäeva läbiviimiseks naiseltsilisi oblastisse näistepäeva läbi viima.

4. Kolhoosidest kutsuda 8. märtsiks nais-esitajaid Haridusmajasse naistepäeva pidustusele.

5. Viia naiskolhoosnikkude nõupidamine läbi ja lasta nõupidamisel seinaleht-bülletään välja.

6. Korraldada naisteaajakirja „Naistöoline ja naiskolhoosnik“ kriitika.

7. Viia „Naist. ja naisk.“ kirjasaatjate nõupidamine läbi.

8. Organiseerida viis ekskursiooni.

9. Organiseerida ÜK(e)P XVII kongressiks Leningradi ühte shakti lastetuba.

Saksa Haridusmaja naisaktiivi kutsuti üles järgmiste punktidega:

1. Organiseerida saksa Haridusmajasse nais-sidebüroo.

2. Korraldada üks kord kuus sidebüroo, naisaktiivi ja üldkoosolekuid.

3. Tõmmata naiseltsilisi poliitringidesse.

4. Organiseerida esimese abiandmise ring.

5. Organiseerida 5 ekskursiooni.

6. Iga kuu peale seada kokku kalendaarne plaan.

E. T. Haridusmaja naisaktiivi kohustustest on jäänud täitmata lastetoa organiseerimine. Põhjuseks on see, et Leningradi nõukogu lubas lastetoa ainult sinna organiseerida, kus kõik eestlased ja kus on mitte vähem kui 25 last. Sarnast maja Leningradis ei ole, kus ühes majas 25 eestlast koolieelset last oleks. Internatsionaalse lastetoa organiseerimise peale rahalisi summasid aga ei antud.

Saksa Haridusmajas puudub naisaktiiv.

Kogu selle lõõktöö kõrval on E. T. Haridusmaja sidebürool puudusi. Üheks suuremaks puuduseks on see, et ei ole suutnud tehaste ja vabrikute vahel kindlat sidet luua, — see side, mis olemas, on veel puudulik. Teiseks ei ole organiseeritud koolide õpilasi, kes puhke ja praktika ajal naiskolhoosnikkude ja Haridusmaja vahel aitaks sidet laiendada ja „Naist. ja naiskolhoosniku“ kirjasaatjaid organiseerida ja tellijaid juurde võita.

Need puudused peab sidebüroo sügisel Haridusmaja töö hooaja algul kõrvaldama.

Teiseks, koduste perenaiste poolt on soovi avaldatud Haridusmajasse juurdelõikuse ja õmblustöö ringi organiseerida. See soovivaldus peab saama ellu viidud ja selleks varakult eeltööd tegema.

Netty.

V. Kingissepa nim. E. T. Haridusmaja sanitaardrushiina.

LENINGRADI NAISSELTASILISED EESTLASED SOTSIALISTLIKU ISAMAA KAITSET KINDLUSTAMAS

Punaseristi rakukese tegevus oli V. Kingissepa nim. E. T. Haridusmajas 1932. ja 33. a. talvel hooletusesse jäetud. Rakukese raha 454 rubla oli hoiukassasse pandud, hoiukassa raamat ja kvitungid ära kaotatud, niisama ka kassaraamat ja protokollid ära visatud.

1933. aasta septembrikuul valiti uus büroo, kes tööd hakkas organiseerima ja raha pika otsimise järele hoiukassast allkirjade peale kätte sai.

Selle rahaga organiseeriti esimese abiandmise punkt; osteti voodi riietega, pesu, esimeseks abiandmiseks täielik apteek ja muud tarvisminevad asjad. Osteti plakateid ja muid õppeabinõusid, mille peale 390 rbl. raha ära läks.

Drushiina ring algas õppetööd novembrikuus, 23. veebruaril lõpetas ta töö ja liikmed said lõputunnistused kätte. Drushiina

liikmed lõpetasid kursuse hästi, nendest kõige paremini sl. **Raud** ja **Martova**. Maikuus andsid sanitaardrushiina liikmed ROKK märgi peale eksamid.

27. veebruaril algas esimese astme abiandmise ring õppetööd ja andis eksamid sidumise alal esimeseks maiks ära.

Maikuus töötasid läbi sõja-õhukaitse programmi ja 23. mail Haridusmaja hooaja lõpupidul said lõputunnistused kätte.

Drushiina liikmed ei läinud peale lõpetamist laiali, vaid käisid arsti juhatusel esimese astme ringis teisi õpetamas.

Hulgalistel õhtutel pidasid drushiina liikmed abiandmise punktis korda.

Sanitaardrushiina on raiooni kasutusel, ta on jaotatud kahte brigaadi — üks brigaad on kinnitatud ühiselumaja (Gribojedovi kanal 129) külge ja teine Haridusmajasse puhtuse järelvaatjaks.

V. Kingissepa nim. E. T. Haridusmaja sanitaardrushiina tuba.

V. Kingissepa nim. E. T. Haridusmaja punaseristi rakuke on Oktoobri raionis esimesel kohal, mille eest raiooni poolt lubati talle kiidukiri anda.

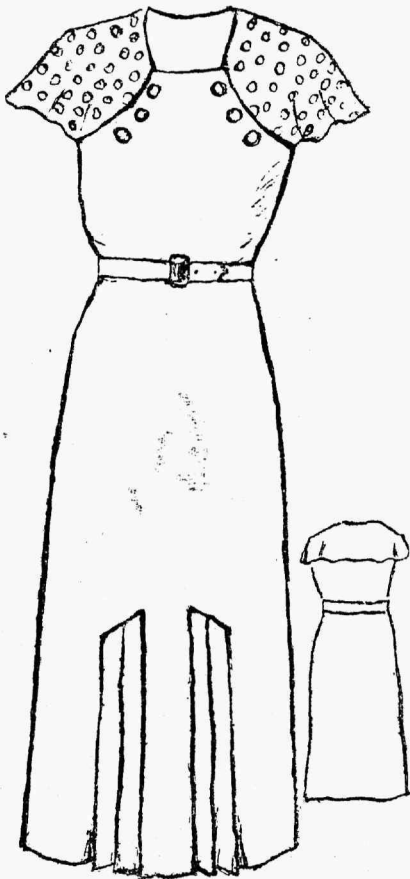
Kõigi nende edusammude eest, mida punaseristi rakuke sel talvisel hooajal on teinud, tuleb tänu avaldada **arstile sl. Luht'ile**, kes mitte ainult palga eest ametlikult oma tunnid ära andis, vaid kogu oma energiaga andus punaseristi tööle, aidates seda tööd organiseerida, olles igal vabal minutil Haridusmajas, drushiina liikmete hulgas, andes nendele juhatust punaseristi töö alal. Selle eeskujuliku töö eest

sai sl. Luht punaseristi rakukese poolt premeeritud.

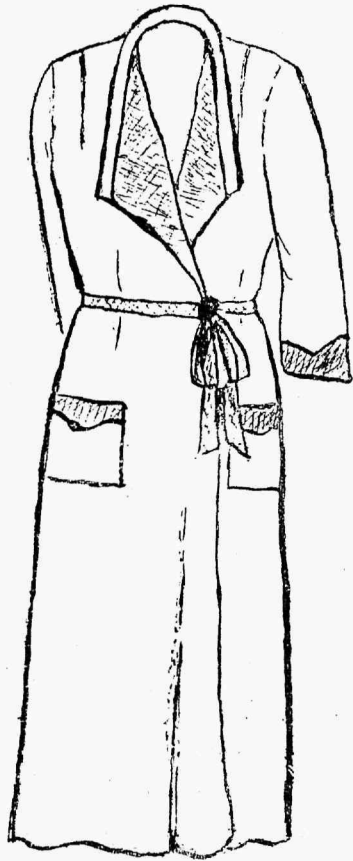
Edusammude kõrval on punaseristi töös ka puudusi. Hugalised arsti loengud jäid pidamata, sellepärast et sl. Luht'il puudus selleks aeg, rakuke aga oleks pidanud teise arsti loengute läbiviimiseks kohale kutsuma; drushiina ja esimese abiandmise ringides jäi püssi ja reaõpetus läbi viimata.

Sügisel, hooaja algul, tuleb punaseristi rakukesel need puudused kõrvaldada, et drushiina liikmed enesekaitse teadmistega varustatud oleksid.

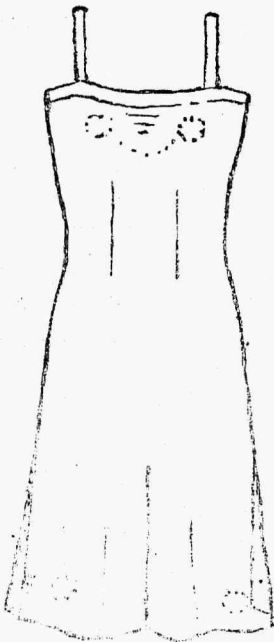
Punaseristi liige.

1

2

3

4

Moed

1. Kleit, mida võib kahest riidest teha
2. Hommikukleit
3. Kombinee
4. Lapsekleit

ÜLESKUTSE

Kõigile „Naistöölise ja naiskolhoosniku“ lugejatele, linna- ja külakirjasaatjatele.

Kõigile naistöölistele, naiskolhoosnikkudele, lööklastele, delegaatidele, töötavatele üksikmajapidajatele.

Kallid seltsilised!

Teise viisaastaku — klassideta ühiskonna ülesehitamise viisaastaku teostamisel seab meie ees kapitalismi jäänuste äravõtmine majanduses ja inimeste teadvuses. See nõuab kogu töörahvalt klassilist valvelolekut, püsivust ja jõupingutust uuema tehnika omastamiseks, töö omaduse ja poliitilise ning kultuurhariduse taseme tõstmiseks.

Ajakirjandus on töörahva kõige teravam ja kõige tugevam sõjariist ülesseatud ülesannete eest võitlemises. Ainult ajakirjanduse läbi võib kõige kiiremas korras masside tähelepanu nende ülesannete täitmiseks mobiliseerida.

Ainult ajakirjanduse läbi võib kiiremas korras ühe tehase, kolhoosi kordaläinud katseid tuhandetele teistele vabrikutele, tehastele, kolhoosidele ja sovhoosidele üle anda.

Ainult ajakirjanduse läbi võivad miljoni-

lised töörahvahulgad kiiremas korras teada saada oma partei ja valitsuse otsuseid.

Kuid ajakirjandusel on siis väärtust, kui ta hulkadesse ulatab.

„Naistöölise ja naiskolhoosniku“ toimetuse on teie poole üleskutsega pööranud aktiivselt kaasa aidata ajakirja levitamisele, kuid selle peale vaatamata on käesoleval ajal „Naist. ja naisk.“ ainult 1000 tellijat. Toimetus pöörab teie poole üleskutsega agaramalt ajakirja laialilaotamisest osa võtta. Sest „Naist. ja naisk.“ on teie ajakiri ja ainult teie aktiivne osavõtt aitaks tellijate arvu tõsta ja ajakirja hulgaliseks teha. Maikuust on ajakirja üksiknumbri hinda 60 kopikast 30 kopikani alandatud.

Iga postiosakond võtab tellimisi vastu.

Eraldage kohtadel aktiivseid seltsilisi volinikke välja, kes kollektiivselt tellimisi vastu võtavad ja „Naist. ja naisk.“ toimetusega sidet loovad.

Volinikud teadustagu oma nimed ja aadressid toimetusele.

Iga naislööklane, delegaat, naisbrigadiir, iga naiskolhoosnik peab olema „Naist. ja naisk.“ tellija.

„Naistöölise ja naiskolhoosniku“ toimetuse.

1. maist 1934. a. on meie ajakirjanduse hindasid alandatud järgmiselt:

	1 kuu peale	3 kuu peale	6 kuu peale	12 kuu peale
Ajaleht „Edasi“	75 kop.	2 rbl. 25 kop.	4 rbl. 50 kop.	9 rbl.
Ajaleht „Uus Ilm“	50 „	1 „ 50 „	3 „ —	6 „
„Klassivõitlus“	75 „	2 „ 25 „	4 „ 50 „	9 „
„Leegid“	75 „	2 „ 25 „	4 „ 50 „	9 „
„Naistööline ja naiskolhoosnik“	30 „	— 90 „	1 „ 80 kop.	3 „ 60 kop.

Tellijad, kes 1934. aasta peale tellisid ja kellelt olid tellimised võetud endiste hindadega, neile saab ajalehte ja ajakirjade tellimiste tähtaegu pikendatud.

Viimasel ajal on palju kaebtusi tulnud, et meie ajakirjanduse tellijad ei saa korralikult kätte „Edasit“, „Klassivõitlust“, „Leegisid“, „Naistöölist ja naiskolhoosnikku“. Kaebuste järeluurimisel on selgunud, et ajakirjanduse korratus kättetoimetamises on süüdi postiasutused. Kui tulevikus veel „Edasit“ ja meie ajakirjasid tellijatele korralikult kätte ei tule, siis tuleb tellijal minna kohapealsesse postiosakonda, kuhu tellimine sai antud. Kui aga seal asju ei saa lahendada, tuleb pöörata „Edasi“ toimetuse poole kaebusega, ära märkides, missugusesse postiosakonda on enne kaevatud ja missugune vastus sealt saadud.

Välismaatöölise kirjastusühisus NSV Liidus.

„РАБОТНИЦА И КОЛХОЗНИЦА“ № 6 (61)

Ежемесячный журнал на эстонском языке.

Издательское Товарищество Иностраных Рабочих в СССР, Ленинград, Апраксин переулок № 2
Valismaatöölaliste Kirjastusühisus NSV Liidus, Leningrad, Apraksini põikuliits № 2

Hind 30 kop.

